

1. Cel prowadzonych badań/hipoteza badawcza

Przedmiotem badań będą witraże z terenu Górnego Śląska z okresu dwudziestolecia międzywojennego. Teren Górnego Śląska definiowany w zakresie przynależności do Polski, jako autonomiczne województwo śląskie i teren przynależny do państwa Niemieckiego (Republika Wajmarska, od 1933 roku, III Rzesza) jako niemieckie województwo górnośląskie (Deutsch Oberschlesien). Na tym terenie znajduje się duża ilość witraży, które są nieznanymi i niezbadanymi. Podstawowymi celami badawczymi będą:

- skatalogowanie witraży,
- weryfikacja w oparciu o źródła i analizę porównawczą atrybucji projektowych i wykonawczych,
- określenie form stylistycznych,
- interpretacja występujących konwencji stylistycznych w kontekście związków z tradycją lub awangardą,
- określenie dominujących środowisk artystycznych i ich wzajemnych relacji,
- analiza ikonograficzna,
- wprowadzenie zagadnień powyższych w dyskurs naukowy poprzez cykl artykułów,
- popularyzacja przedmiotowych witraży jako sztuki monumentalnej o istotnym znaczeniu kulturowym (wykłady),
- ochrona konserwatorska poprzez postulowanie do wpisu do rejestru zabytków.

Wiodącą hipotezą badawczą będzie wykazanie różnorodności stylowej i wartości artystycznej witraży w kontekście związków z tradycją i awangardą oraz krzyżującymi się wielokulturowymi wpływami artystycznymi.

2. Zastosowana metoda badawcza/metodyka

W zakresie badań podstawowych zostaną wykorzystane tradycyjne metody badawcze używane w naukach humanistycznych, szczególnie w historii sztuki. Ze względu na brak katalogów, we wstępnym etapie przydatne będą metody empiryczne oraz narzędzia inwentaryzacyjne: skrócony opis oraz dokumentacja fotograficzna. Niezbędne staną się również badania archiwalne oraz metody drugiej historii sztuki: analiza formalna i genetyczna, prowadzące do głównego celu, jakim jest stworzenie uniwersalnej waloryzacji obiektów z tego okresu. Końcowym etapem będzie synteza oparta na zgromadzonym i przeanalizowanym materiale empirycznym, inwentaryzacyjnym oraz archiwalnym.

3. Wpływ spodziewanych rezultatów na rozwój nauki, cywilizacji, społeczeństwa

Niniejszy projekt badawczy przyczyni się do rozwoju wiedzy z zakresu historii sztuki, historii architektury wnętrz, sztuki sakralnej jak i rzemiosła artystycznego. Wymierną korzyścią stanie się pogłębienie refleksji naukowej nad ustaleniem oraz weryfikacją istniejących kryteriów wartościowania witraży. Proponowane badania mają się przyczynić do zahamowania destrukcyjnych działań w stosunku do najbardziej wartościowych obiektów oraz objęcia ich pełną ochroną konserwatorską.

Istotnym jest również fakt, iż pogłębiona wiedza będzie skierowana do artystów, projektantów, plastyków oraz firm konserwatorskich i witrażowniczych. Planowany projekt przyczyni się do dalszego rozwoju historii sztuki współczesnej polskiej jak i powszechnej. Powyższy projekt ma również znaczący walor społeczny, tożsamościowy i regionalistyczny.